

Česko - kwenijský slovník (R - Š)

racek	maiwe
radlice, čepel	hjanda (vysl.přibl.šanda)(význam "radlice" QL)
radost, veselí	alasse
(raduje se, je rád	alase, kořen alas-)
rákosí	fen (1 rostlina QL) liske (porost QL)
ramena, šíře ramen, též záda	aldamo QL
rampouch	likwital (podle QL)
rána (zranění)	harwe (též poklad, pokladnice)
raněný	harna
rána, náraz	tarambo QL
rána osudu, trest, pomsta	paime QL
ráno	arin, (arinja: i brzy), také: artuile
raší, vyráží	tuia
rčení, citát	ekwes, mn.č. ekwessi (zast. "ekwe" někdy uvozuje nepřímou řeč)
reptá, bručí, vrčí	nurru
ret	pé (duál péu)
(rezatý	ruska)
robustní, kompaktní, hustý	tiure (podle QL)
rod, rodina	nosse
rodí, způsobuje porod	nosta QL
rodí se, stává se čím	nó QL
porod, zrození, narozeniny	nosta QL
rodiče	nostari
roh	tarka, rasse (zejména na živém zvířeti, ale i o

	horách)
	róma - i hudební nástroj
špice (o tvaru)	tilde
rohatý	(zvíře) tarukka QL (tvar) tilion
roj, hejno	imbile QL
rok	koranar (dosl. "sluneční kruh")
(běh ročních období)	loa
valinorský, 144 slunečních	jén
rokle	jáwe, kilja (přesné významy viz tamtéž)
role, klubko	tolupe QL
roluje	kmen tolu-, 3.os tolwe? QL
rosa	rosse;
	rin, 3.p. ringen (QL - zřejmě studená rosa)
roste	tuita
rostlina	olva
dlouhá plazivá	uile
roubuje, spojuje, sesazuje, splétá	lekweta, min.č. lekwente QL
roucho, šaty	vaima QL
splývavé též pruh látky, obvaz)	lapil
roura	róta QL
rourka, píšťala	rotse QL
rovný, přímý, správný	téra
hubený a dlouhý; úzký	lenwa QL
plochý	paluva, palwa, palanka QL
rozbitý, rozptýlený, zničený	rúkina
rozbředlý sníh, obleva	tikwilin, 3.p tikwilinden QL
rozbředlý, tající	tikwilindea QL
rozbřesk, velmi časně jitro, kdy ještě svítí hvězdy	tindóme
rozdvojený, rozštěpený	sanka

rozjiskří (koho, co)(přít.č.)	tinta
rozhovor (ve 2)	okwenie C
v myšlenkách	ósanwekenta
rozhodnutí (pův. "srdce" jako sídlo vůle)	indo
akt vůle	nirme
rozhodnutí odmítnout	avanir
rozhraní, náhlý okraj	lanka, lankasse
nebezpečí života	kuivie lankasse
rozkaz, oznámení	kanwa
(rozkazuje, vyžaduje	kane, kořen kan-; v Et uvedeno jako skutečné slovo s významem "odvažuje se", ale jn)
rozklad, hniloba	kweleksie QL
rozléhající se	lámína
rozlehlý	palla
rozlamuje	terhate (kmen hat-, min.č. hante)
rozpouští se, taje	tikwi QL
rozpouštění, tání	tikwile QL
rozptyluje, rozfoukává (se)	winta
rozptýlený, všudypřítomný, všeobecný	risima QL
rozptýlený, v nepořádku, zmatený, zničený	rúkina
rozšiřuje, rozprostírá, doširoka otevírá: "se"	palwe(?), kořen palu
"(něco) jiného"	palja
roztíná, oře	hjure (vysl. přibl. šare) (kořen hjar-)
roztrhne(přít.č.)	sakkate (kořen sakkat-) min.č. sakkante
roztržitý, snivý, zasněný	fanórea QL
rozumí něčemu, je zručný v práci s něčím	hanja
porozumění, znalosti	hande
rozumějící, inteligentní	handa

rozum	handele
rozum, mysl, též	sanar
intelligence	handasse
rozvíjí, rozestírá, odhaluje	panta
rozvíjení, otevření, odhalení	pantie QL
rudý nebo zlatý kov	kulu QL
rudozlatý, ohnivé barvy	kulda, kulina
ruka (od zápěstí dolů)	má (ale většinou se užívalo kambe, dlaň)
rukavice	mantil (podle QL)
ruměný (angl. "ruddy")	roina
runa (písmeno, vhodné k tesání do kamene)	kerta
růst (podst. jm.), rostlinný život (také o běhu ročních období)	loa
růže	losse (QL, později bílé květenství)
	losille(zdrobnělina téhož, ale s ničím nekoliduje)
šípková	kampilosse QL
ryba	lingwe
malá	hala
zlatá rybka	kuluin, 3.p. kuluinden QL
stříbrná rybka	telpingwe QL
rýč	sampe (podle QL)
rychlý	linta, larka, alarka
rychlý, pohyblivý	tjelka (vysl. přibl. čelka)
ryje, vyškrabuje, vyřezává,	sara, min.č. sáre
později i píše	
(pův. řeže pilou)	(sara znamená i suchou trávu)
rytíř, dosl. jezdec	rokwen

řada, série, čára	téma
totéž plus okraj, lem, hranice, brázda, řádek na zahradě	ríma QL
řasa	tille QL
řeč (mluva, jazyk)	lambe, kwenja
řehtá,kůň (velmi pravděpodobně)	naha
řeka	síre
říčka	siril
řeka, která se pravidelně rozvodňuje	hloa (měkké l! rozlišuje význam proti loa, růst)
řemen, řemínek, tětíva	latta
řemeslo, výrobek, vynález	tanwe
řemeslník, kovář	tano
ková	tama QL
kovárna	tamin QL
řetěz	limil QL
řev	ráve
řez, zásek, zářez, seknutí	rista
řeže, řízne, poltí	rista
řeže, pilou	sara, min.č. sáre QL (sara znamená též suchou trávu)
říká, mluví	kwete (kořen kwet-, min.č. kwente)
řvoucí	rávea
rýč	sampe QL

s (předložka)

o (2), jo (vice)

saje, líže	lapsa
sám, jeden	er
(sám zůstává	ere QL)
samota	eresse
samec	hanu, hanwa
samčí	hanuvoite
samice	inja
samičí	inimeite
samota	eresse
samota nebo vesnice, hrazená	peler, opele
savec ("čtyřnohé zvíře")	laman
sází rostlinu	empanja
sedí	hame (kořen ham-)
	hare (kořen har-, min.č. háre nebo hande)
	(podle QL hare spíše "zůstává", s ostatními prameny se to nijak podstatně netluče)
sedm	otso
sedmý	otsea
selhává	kwele (kořen kwel-)
seká, krájí	kirise (kořen kiris-) (seká: pelehta QL)
sekera	pelekko QL
seknutí, rozseknutí	kirisise
semeno, zárodek, individuálnost	erde
semeno, zrno	mile QL
sen	olos (mn.č. olori)
	(Znamená sen v bdělém stavu, na kterém mohou mít podíl jak vzpomínky, tak představivost. Musí to být jasná vize, se všemi podrobnostmi. Dále musí být dobrá, s ryze uměleckým cílem, nesmí se užívat k oklamání či ovládnutí někoho - definice z UT)
o tomto druhu snu:	
(napadá někoho, přichází	óla)

někomu:

snový	olosta
sen (snad ten obyčejný, ve spánku)	fanwe QL
sentimentální	tendilea QL
série, řada, čára	téma
sestra	onóne (pokrevní), seler (mn.č. selli)
sestra přísahou, družka	oselle
setkání	omentie (2), jomentie (více)
setkává se s, potkává (ve 2)	omenta
sever	formen
severní	formenja
sežene, přivede, dojde pro	tulta
shromažďuje	hosta, jale (kořen jal-)
shromáždění, společenství	hostar C
síje	rere, kořen rer- (mn.č. rende)
silnice	tea
silnice nebo ulice, dlážděná	malle (mn.č. maller)
silný, svalnatý	polda
síla, fyzická	poldore
silný, pevný, vytrvalý	tulka
síň	marde
dřevěná	ampano
síť	rembe, natse
síťka do vlasů	karrea
síto	silta QL
skáče	halta, mn.č. halle QL
skok	haloite QL
skáče, hopká (kratšími skoky, např. králík), (o koni): jde mimochodem	lopeta QL

skála	ondo
(skládá, dává dohromady	pare, kořen par-)
sklání se, zapadá, klesá	núta (ve významu "sklání se" QL)
sklenka ("na jednu kapku")	lipil QL
sklo	hjelle (vysl. přibl. šelle)
skrz	ter, tere
skrytý, zahalený, zastíněný	halda
skrývá, zahaluje, zastínuje	halja
skřet	orko (mn.č. orkwi)
skřivánek	lirulin
skutečný, pravdivý	anwa
skvrna, kaňka	motto
špína	vakse
slábne, vytrácí se	kwele (kořen kwel-)
slábnutí, vytrácení se	kwelie
slabý, mdlý, vyčerpaný, splhlý, svěšený, shrbený, apatický	kwinkwa QL
vyčerpanost, slabost, ochablost, malátnost	kwinkwele QL
mdlý, ochablý, neživý (přen. např o uměleckém díle)	kwinkwelea QL
další viz útlý, křehký	
sladký	lisse
slaný	singwa QL
sláva, nádhera (pův. záře)	alkar, alkare
slavík	lómeline, poeticky též tindómerel
slavnost, stanovený čas	asar
slavnost, hostina	meren (3.p. merenden), merende
slavnostní	merja
slavnost, svátek	merjale
slavný, výjmečný, podezřelý	minda

slavný, zářivý	alkarinkwa
sliz	luke QL
slizký	lukima QL
slon	andamunda
sloup	tarma
dřevěný	samna
slouží	vartja (podle QL) (vysl. přibl. varča)
slovo	kwetta
slovní obrat, věta	kwentele QL
slovní	kwentea QL
sluha	vartjo QL (vysl. přibl. varčo)
slunce	Anar
sluneční světlo, den	áre, aure
slupka, kůra, vnější kruh QL; koloběh; věk (14 400 slunečních let) Et	randa
služba	vartjane QL (vysl. přibl. varčane)
slyší, naslouchá	lasta
slyšení, naslouchání	lasta
slza	níre, nie
pláče	niena (podle QL)
pláč	nienie (podle QL)
žal	niére (podle QL)
smaží, praží, opaluje	sisi min.č. sisse QL
pražený, vyprahlý, sežehnutý, připálený	sisin QL
smečka psů nebo vlků	savanda QL
směje se (libozvučně) (chechtá se)	lala (podle QL též švitoří, žvatlá, zurčí) kake QL
smělost	verie

smělý	verja
směr, stezka, kurs	tie
směs, slúčenina	ostime
smetana	kwirme QL
smí	lerta
smích	kankale QL
zasmání	mirmille QL
smlouva, kontrakt	vesta, (2 stran): ovesta
přísahá, uzavírá smlouvu, svazek	vesta
akt přísahy sám o sobě, svatba	vestale
smrt	nuru (toto slovo jako jediné označuje smrt jako stav či pojem - ostatní výrazy jako událost)
přirozená	faire
bolestná smrt, agónie	kwalme
(zvlášť bolestná)	unkwale
smrtný (smrtník, -ce)	fírima (-o,-e)
smrtný, smrtonosný	kwalma QL
snění (denní)	fanóre QL
sníh (poeticky, názvuk na bílé květy)	olosse
sníh	nikwe
jemný	nikwilis QL
sněhová pokrývka	nikwetil QL
sněžení, slabé, poprašek	is, 3.p. issen QL
sněženka	nieninkwe ("bílá slza")
sněží	nikwista QL
snivý, roztržitý	fanórea QL
snový viz sen (s vysvětlením, o jaký druh snu se jedná)	
snop	limna QL

soudce, velitel	námo
soudí	name, kořen nam-
soud, úsudek, touha	náma
1 určitý úsudek nebo přání	námie
soukromý, k zvláštnímu účelu	satja
soukromý, osobní, vlastní	véra
soukromý, střežený, zavřený	pahta
nestřežený, nikomu nepatřící	lerina
soumrak, stmívání	undóme
sourozenci (podle WJ pouze dvojčata)	onóni
(pozor, pravidelné j.č. onóne znamená "sestra"!) (jedno z dvojčat, WJ: onóna, též příd.j. "z dvojčat")	
spaluje, pálí	usta QL
spánek	
podle QL hluboký:	fúme
spí:	fume, kořen fum-, min.č.fumbe
dřímota, lehčí spánek	lóre
spící, ospalý	lorna
(z tohoto přičestí odvozené sloveso:	lore, kořen lor-: dříme, spí)
spěch, násilí, hněv	orme
spěšný (i ukvapený? angl. "hasty")	orna
spěch, naléhavý	
(jasně odlišené slovo)	horme
pobízení, urychlování	hortale
pobízí, uvádí do chodu, vypouští k letu	horta
impuls	hóre
impulsivní	hórea

spěch, let	rimpe
spěchá, žene se, letí, hází	ripe, kořen rip-
spěchající, letící	rimpa
splývá v záhybech, vleče se, visí	pipte, min.č. pipente QL
splývající, vlekoucí se, visící	pimpina QL
spoj, most, pevninská šíje	janwe
spojuje, sesazuje, splétá, roubuje	lekweta, min.č. lekwente QL
spona	tangwa
spor, předmět sporu, zákrok zákona	kos, 3.p. kosten QL
spor má, hádá se	kosta
sporný	kosima QL
správný, přímý	téra
spřízněný skrze manželství, "příženěný"	vestanoina QL
sráz, útes	aiko QL
srazí, nechá zkysnout (též v případech, kdy cosi způsobí, že ti tiuru (podle QL) "tuhne v žilách krev")	
sražený, zkyslý	tiurda (podle QL)
srdce	hon (-do?), indo (přeneseně, sídlo vůle)
se srdcem z křemene	sinkahonda
ve smyslu sídla citu (ale též charakteru)	óre
srdečný, laskavý (o věcech: sálající, vyzařující teplo)	laukima (podle QL)
srká, líže, vylizuje, upíjí	salpa
srp (podle QL možná též seká srpem, sklízí)	kirka
stačí	farja
stádo	lamáre QL
stále, ustavičně	voro

stálý, ustavičný	vorima
stanoviště, určené místo	talka
starobylý	jára
starý (věkem, ale s léty se nemění)	linjenwa
starý, opotřebovaný	jerna (v nold. jen o věcech)
zestárne, opotřebovuje se	jerja (v nold. jen o věcech)
(starý o lidech bylo v noldorštině "léty nemocný", kw neuvedeno)	
stává se čím, rodí se	nó QL
staví, tvoří, dělá	kare, kořen kar-, min.č. karne
postavený, vyrobený	karna
stavba	kar, 3.p. karden; (též jakýkoli výrobek:) tanwe
dřevěná	ampano
stavba, dům	atakwe
stavitel, tesař	samno
stavitel lodí	kirjatan (?)
stehno	tiuko
stěna	ramba
stezka (mořská), vjezd do přístavu	londe
(horská, úzká, též strž, QL i vodopád)	aksa
(dráha, směr, čára, kurs)	tie
stěžeň	tjulma (vysl. přibl čulma)
stín, šero, hluboké	lumbe
hodně hluboké	lumbule
nejasnost, poskvrna	mordo
předmětu	leo
chládek	laime
stinný	laira
stín, odstín	lómin QL

stížnost, vrčení	nur, 3.p. nurren QL
stmívání	undóme
(stojí, osaměle; vyčnívá	mini)
stojí zpřímá, zdvíhá se, trčí do výšky	tjulta, min.č. tjúle QL (vysl. přibl. čulta)
stojí, vyžaduje, bere si, přijímá, dostává	tuvu, min.č. túve QL (3.os. snad tuwe)
	(možná totožné s tuve, kořen tuv-)
stonavý	engwa
stonek, noha, kmen	telko, mn.č. telkwi
stopa (otisk nohy zvířecí i mluvícího tvora)	runja
strach	kaure QL
ustrášený, bázlivý	kaurea QL
strašlivý, nebezpečný	rúkima
o dobrých věcech	aika
strašný, tragický, extrémní	naira QL
stráž, hlídka	tirisise nebo tiris, 3.p. tirissen QL
stráž, hlídka - alternativa	tirme (C)
	C: tirme
držet	tire (kořen tir-, min.č. tirne)
strážní věž	tirion
strnad	ammale, ambale
strom	alda
menší a útlejší	orne
stromy porostlý	aldea (QL)
vrcholek stromu	amalda
ovocný	marinne, marinde QL
strž, skalní římsa, úzká stezka (vodopád, QL)	aksa
průrva, kaňon, hluboký záliv	jáwe

střapec, visící ocas apod.	pimpilin QL
chochol, převislá n. skloněná větvička	kwasilla QL
střed	ende
střední	endea
střecha	tópa
zastřešuje	tópa
střevíc, pantoflíček	patinka QL
střeží	tire, kořen tir-, min.č. tirne
střežení (pevnost, bezpečné držení)	arta
stříbro	telpe
stříbrný	telemná
stříbro "světelně", protiklad laure	ilsa (QL)
stříbrně zářící	silma
stříbrné světlo	silme
stříbrná mince	telpilin QL
stříbrná rybka	telpingwe QL
stříž	toalúme (podle QL)
studánka n. jezírko, průzračné	likwilla QL
studený	ringa
i bílý	ninkwe
stůl	paluhta QL
velký	palasar, 3.p. palasarden QL
stupeň (míry)	tjelle (vysl. přibl. čelle)
stvoření	onna
tvoří, plodí	onta (min.č. óne i ontane)
suchý	parka
sušené maso	tarkwin QL
sůl	singe QL

svah (dolů), klesání	pende, talta (těž sklon)
klesající, nakloněný	penda
vzhůru	amban, ampende
sval, šlacha, tělesná síla, vitalita	tuo
svatba, obřad přísahy	vestale
svátek, sváteční doba	merjale
svatost	aire
svatý	aina (event. aira, což koliduje s "červený, měděný, ruměný", Et. Možná proto se někdy užívalo též aire)
svatyně, posvátné místo	jána
svazuje, zajišťuje, zbavuje svobody	avalerja
svazuje, váže	nute, kořen nut-
svázaný, vázaný (povinností)	nauta
svazek, kytice	ankwin QL
svažující se vzhůru	ambapenda, ampenda
svažující se, sklopený, nakloněný	talta
svědí, dráždí	itisja QL
svěřuje někomu něco, instruuje někoho, nařizuje někomu něco	peanta QL
svět (viditelná část stvoření)	Ambar
(všechno, co jest)	ilúve, Ea
(Země)	Arda
světlo	kala (Et), kále (A)
stříbrné či hvězdné	silme
stříbrně svítící	silma
světlý	kalina
světlý, světlovlasý, sličný (angl. "fair")	vanja
světlý, plavý, bledý	marja
svěží, světlezelený	wenja

svěžest, mládí, zeleň	wen (wén?)
svíčka (vosková)	líkuma
svítání	ára
svítí	kalta (Et), kale (kořen kal-) (A)
svléká	helta
svobodný	léra A, mirima Et, faire QL (Et: záře)
svoboda	fairie QL
osvobozuje, propouští na svobodu	lerja
svobody zbavuje	avalerja
se svolením (koho)	lenéme (plus 2.p.)
(syčí	suse, kořen sus-)
syn	seldo, jondo
sýr	tiur, 3.p tiurden (podle QL)

šakal, divoký pes	savar QL
šaty	vaima QL (další viz roucho)
šátrá, hledá po hmatu	tapi QL
šedý	mista, hiswa
světle nebo stříbrošedý	sinde, sinda
světle nebo modrošedý	vindja
šept	lusse
šeptá	lussa; kwisi QL
šelestí, šumí, tiše bublá atp.	kwiskwiri QL
šum, šelestění atp.	kwiskwirinde QL
šumící atp.	kwiskwirinda QL
šeptanda, podezření, náznak, narážka	navillo QL
šest	enkwe

šestý	enkwea
šije	neme, kořen nem- QL
šikovnost	kuru; finie, finde QL (podle Et: vlasy)
zlovolná (ale i technická)	kurwe
šikovný, zručný	maite (mn.č. maisi)
obratný	finja (pozn. viz "obratný")
šíp	pilin (mn.č. pilindi)
šípková růže	kampilosse QL
šípek (plod)	kampin QL
široký	landa
rozlehlý	palla
(šíří	ala QL)
šíře ramen, ramena, záda	aldamo QL
škrábe	njasa QL
škrábnutí, vrub, značka	njas, 3.p. njasten QL
škubne, rychle stočí či s něčím pohne	rihta (vysl. rišta)
totéž sám sebou, zkroutí se, otočí se	rike (kořen rik-)
(všechno přít.čas)	
rychlé zatřepání či trhnutí	rinke
škubání, trhání, vyškubnutí, vymknutí, ošizení	karpale QL
šlacha, sval, tělesná síla, vitalita	tuo
šlechetný, štědrý, spravedlivý	faila
šlechtic	aráto
špatný (původní význam křivý, přen. nesprávný)	raika
(opovržením hodný, podle nold. i nekvalitní)	faika
špendlík, brož	tankil
šperky	sinkwi C
zdobí se šperky	sinkwita C
špice o jakémkoli útvaru či území	nehte (vysl. nešte)

šípu nebo kopí	nehta (vysl. nešta), nasta
špice, roh	tilde
špičatý, rohatý	tilion
špička, konec	mente
špinavý, barevně pokažený	púrea
poskvrněný	vára
špiní, poskvvrňuje	vahta
poskvrna	vakse
odporná špína (angl. "filth")	mut, 3.p. mukten QL
odporně špinavý	mukwa QL
skvrna (např. krvavá)	vakse
špulí pusu	penga
šťastný (mající štěstí), bohatý, požehnaný (radující se)	herenja alassea
šťáva	sáva
šťáva, sirup	pirja
štěbetá, zurčí, směje se, žvatlá	lala QL
štedrý, šlechetný, spravedlivý	faila
štíhlý, útlý (křehký?) +ohebný, ladný	ninde terene
štít (bojový)	turma
štola, výkop, jáma, díra	sat, 3.p. sapten QL
šumění listí	eske
šumí, šelestí, tiše bublá atp.	kwiskwiri QL
šum, šelestění atp.	kwiskwirinde QL
šumící atp.	kwiskwirinda QL
švitoří, žvatlá, zurčí, směje se	lala QL

Neprovádějte v ní prosím žádné změny bez souhlasu autorky.

WWW design © [Eporedax](#), 2001

Použití HTML kódu v jiných WWW stránkách (či jeho editace) pouze se
souhlasem autora.